וועטער:
טייל־ווייז וואלקנדיק, קילער

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910 PUBLISHED DAILY

דאס אידישע וואָרט
THE ISRAELITE PRESS

THE GATEWAY OF THE WEST

זון אויפגאנג — 6.34.
זון אונטערגאנג — 5.58.

די איינציקע אידישע צייטונג אין מערב קאנאדע עטאבלירט אין 1910 דערשיינט
יעדן טאג

Vol. 21, No. 222. Tuesday, Oct. 6, 1931.
Published Daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג
דינסטאג כח׳ תשרי, תרצ״ב.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
OCT 10
ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

בריטישע רעגירונג גרייט פאר נייע וואלן

אנב-אורדאא פון מארק

מאקדאנאלד און דיקטאטור.

יעדע פארם פון רעגירונג איז אין א גרויסע מאס דיקטאטארישע, אפילו ווען זי איז פארמירט לויט די סאמע פראגרעסיווסטע דעמאקראטישע מע־טאדן.

א רעגירונג פרעגט ניט אן קיין פאלק וועגן יעדן געזעץ וואס זי וויל דורכפירן, און באלד ווי זי באקומט די מאכט, טוט זי פאר יארן לאנג, אויב זי האט נאר א עפעטש מערהייט אין פארלאמענט, דאס וואס זי פארשטייט.

אפילו די פארלאמענטארישע פראַ־צעדורע איז ווייט ניט קיין געוונדייטע גאראנטיע פאר דעמאקראטיע. דער פרע מיער מיניסטער, אויב ער איז נאר א שטארקע פערזענלאכקייט, צווינגט גע־וויינלעך זיינע מיינונגען ארויף צו־ערשט אויף זיינע מיניסטאָרן, דערנאָך אויף די פארלאמענט מיטגלידער פון זיין פארטיי, און דורך זיי אויסן לאנד.

אבער וואס ס׳איז אמעריקאנישן אין א דעמאקראטישן רעזולט איז, וואס ער גיט פולע פרייהייט פון קרי־טיק צו די קענער פון דער רעגירונג און פרייהייט פון פראפאגאנדע צו מיר־דערהייט גרופּן בכלל.

די קאנסטיטוציע גאראנטירט אזוי דער מינדערהייט די מעגלאכקייט צו ווערן א מערהייט, אויב נאר זי קאן אויערצייגן די מערהייט פון פאלק אויב נאר געדעכטניסייט, און דאן, מיט דער מערהייט, גאראנטירט איר די דעמאָ־קראטישע קאנסטיטוציע, די מאכט.

* * *

ווען דאמזי מאקדאנאלדס ״נאציאָ־נאלע״ רעגירונג האט איצט גענומען פאר זיך די מאכט, מיטן חסכה פון פארלאמענט, אויף איין חודש צייט, דורכצופירן אלע פינאנציעלע רעפאָר־מען וואס זי פלאנט, דורך ״אָרדערס אין קאונסיל״, אז דעם פארלאמענטס צושטימונג, איז זי נאך דערמיט ניט נעווארן קיין דיקטאטאָרישע מאכט; זי האט דאך א עפעטש מערהייט אין פארלאמענט, און זי וואלט געקאנט דורכפירן די זעלבע רעפאָרמען מיט איר הסכם, ווען זי האט געדולד צו וואַרטן.

דער ברוך פון דעמאקראטישע פּרינ־ציפּ איז דאָ אין דעם, וואס דער אפּאָ־זיציע אין פארלאמענט איז פארמאכט נעווארן דאס מויל, און זי איז באַרויבט נעווארן פונם רעכט צו קריטיקירן און באקעמפן די פלענער פון דער רעגירונג, קענן וועלכע זי זעצט זייער שטארק אויס.

אמת, אזא קאמף וואלט צו קיין משמעות׳דיקע רעזולטאטן אלצאיינס ניט געפירט, — די רעגירונג וואלט אלצאיינס אירם אויסגעפירט, ווען דאס זאָל אפילו דארפן נעמען א יאָר (און די רעגירונג האט געפילט, אז זי האט ניט געקאנט אזוי לאנג ווארטן).

אבער ס׳איז דער אפּאָזיציעס פּרי־ווילעגיע צו שטערן די אומגענעמע מאר אויר געזעצגעבונג וויפל זי קאן, און מאכן דורך דער פארלאמענטארישער טריבונע פראפאגאנדע פאר אירע שעריאיען.

דאס פארמאכט דאס מויל פון דער אפּאָזיציע איז שוין א שריט צו דיק־טאטור.

* * *

אבער ראמזי מאקדאנאלד האט אריינגענומען אויף דעם דיקטאטאָ־רישן וועג נאך דאָ, ווען ער האט ניט אנפרעגנדיג זיינע ווייליער, — די אר־בעטער פארטיי, — אוי, ווי עס האט זיך שפּעטער אריינגעוויזן, קענן זייער ווייל, — פארמירט זיין נייע ״נאציאָ־נאלע״ רעגירונג, ווערנדיק איר אנפי־רער.

איינער פון די גרונד פּרינציפּן פון דיקטאטור איז, אז דאס פאלק אליין איז ניט רייף גענוג צו פארשטיין זיינע איינגענע אינטערעסן, און אז עס זיינען דאָ דערווייליטע יחידים, וואס פאר־שטייען דעם פאלקס אינטערעסן בע־סער, ווי דאס פאלק אליין.

פון דעם שטאנדפונקט איז טאקע ראמזי מאקדאנאלד אויסגעטראטן, ווען ער האט אנגעריכט די שטעלונג פון זיין פארטיי איז פון דער ארבע־טערשאפט.

די לעצטע, האט ער געפונען, פאר־שטייט ניט אירע אינטערעסן, און אנערקענענדיק זיך פאר דעם אויסדער־ווייל יחיד וואס פארשטייט די אינטע־רעסן פון די ארבעטער בעסער ווי זיי אליין, איז ער אוועק אין זיין איינענעם מענ, פירנדיק צו דעם, אז ער זאָל מיט גוואלד דארפן אויפן ניסן זיין לעבל מעדיצין אין האלז פון די ארבעטער, וועמעס אינטערעסן ער פּרעטענדירט נאך אלץ צו פארטרעטן.

און די ארבעטערשאפט, וואס אנער־קענט זיין מעדיצין פאר א סס־חמות, בריקעט זיך, אבער ער האלט זי מיט צוואנגען: ״לאזט מיר, איך ווייס בע־סער וואס ס׳איז גוט פאר אייך״. . .

* * *

פרעמיער מאקדאנאלדס תירוץ פאר זיינע דיקטאטאָרישע האנדלונגען איז: ״עס איז א דריינגנדיקער, געפערלאכער צושטאנד. דער חולה קאן אין פינף מי־נוט ארום צוזאמען ברעכן, און ס׳איז דערפאר ניטא קיין צייט צו צערעמע־ניען זיך: מען דארף אים בינדן און אריינגיסן די מעדיצין אין האלז!״.

שיר ניט געזאגט דעמאקראטיע — שאטעקראטיע.

אבער ניין, ער זאגט עס אביסל פּיי־נער און איידעלער. האט ער דאָך אליין אזוי ביטער געקעמפט תמיד קעגן דעם קאמוניסטישן מעסאר פאר זיין דיק־טאטור און אנטי־דעמאקראטישקייט.

זיין אייגענער מעסאר פארבלייבט אבער פארט א דיקטאטאָרישער, ווי מען זאָל צו דעם ניט צוגיין.

און, ווי ערנסט ער זאָל ניט מיינען און ווי ערלאך ער זאָל ניט זיין, — און איך גלייב אין זיין אויפריכטיגן וואונש צו העלפן זיין לאנד אין כאוזדיגערן דער בריטישער ארבעטערשאפט, — האט ער זיך אבער פארפלאנטערט אין א קנויל פון סתירות, פון וועלכע ער קאן זיך מער ניט ארויספלאנטערן.

אדרבא, ער ווערט אלץ מער פאר־פלאנטערט: אט האלט עס שוין דער־ביי, אז ער, דער סאציאליסט, זאָל ווערן דער פאקטישער פירער פון דער קאנ־סערוואטיווער און קאנסערוואטורלי־בעראלער קאאליציע. און אז ער זאָל אין די קומענדיק וואלן מיט מיטקמפן

געצייַלטע אידישע אנגעשטעלטע ביי פּוילישער רעגירונג זיינען אויך ארויסגעוואָרפן געווארן

ראזמארין קריטיקירט שארף רעגירונג פאר רואנירן אידישע באפעלקערונג

(ספּעציעלע טעלעגראמע צו ״דאס אידישע וואָרט״ פון ״אינטא״)

וואַרשע, אקט. 6 (אינטא). — זייער ערנסטע באשולדיגונגען קעגן דעם איצטיגן רעזולטאט זיינען געמאכט גע־וואָרן אין סיים פון דעפּוטאט ראזמא־ריז, אין ענטפער אויף דעם פּרעמיערס רעדע ביי דער עפענונג פון דער סיים סעסיע.

ראזמארין האט זיך באקלאגט, אז די רעגירונג האט נ׳ נגעשיינקט קיין אויפ־מערקזאמקייט צו דער צייטמעסיקער אידישער וואָרנונג קעגן אינדערד־טרעלאכע שטייערן ארויפגעלייגט אויף דער אידישער באפעלקערונג. דאס האט איצט געפירט צו דעם, אז הונדערטער טויזענטער אידן זיינען גענצלאך רואר־נירט געווארן און איבערגעלאָזן געווארן צום הונגער טויט, און זיי ווערן פונם הונגער געטריבן צו די ראדיקאלע באַ־וועגונגען.

ראזמארין האט אפעלירט, אז אין די איצטיקע רעגירונגס פלענער פאר חילף, זאָלן די אידישע ארבעטסלאזע געהע־ריק געגומען ווערן אין אנבאטראכט. ער האט קאטעגאריש אפּגעלייקנט די באַ־הויפּטונג געמאכט פון די מיניסטאָרי־שע ביינקלאר, אז אידן קריגן געלטלאָ־כע שטיצע פון אמעריקע.

דעם. ראזמארין האט זיך ווייטער באקלאגט, אז די איינציקע אידישע פאכט אנגעשטעלטע, באשעפטיקט אין די קלענערע שטעטלאך אין מזרח גאלי־ציע, זיינען איצט אויף אפּגעזאגט גע־ווארן, אזוי אז דער רעגירונגס פאכט האט שוין ניט קיין איינציקן אידישן אנגעשטעלטן און איז הונדערט פּראָ־צענט אידן־ריין.

פאר דער רעגירונג אליין, האט דעם ראזמארין ווייטער דערקלעט, אין וויכ־טיק אויסצוהעלפן דער אידישע געזעל־שאפט צו באקומען קאמוניזם, דערמיט וואס זי זאָל ארויסהעלפן דער עקזיס־טענץ פון די אידישע און העברייאישע שולן.

—(::)—

מזל טוב

א זון געבארן צו מר. און מרס. חעטעלעלאה, באלטיק אפּט. מיטער און קינד אין מיסרעקאָרדיא שפּיטאל בעסטן געזונט.

עסטעוואנער מיינערס באקלאגן זיך אז זיי ווערן באשווינדלט

צוויי פון די סטרייקערס טרעטן אויף ביים פארהער פון דעם ראיאל קאמישאנער, ריכטער ווייליי. — זאגן אז מען פלעגט זיי באשווינדלען אין וואג און אויף אנדערע אופנים, און באקלאגן זיך אויף שלעכטער באהאנדלונג. — סטרייקערס וועלן אפשר גיין צוריק צו דער ארבעט ביז נאך דעם פארהער

עסטעוואנו, אקט. 6. — קלאר־נעם אז די מיינערס אינם ביינפעיס דיסטריקט פלעגן באשווינדלט ווערן אין וואג זיינען געמאכט געווארן פאר דעם ראיאל קאמישאנער ריכטער ווייליי וועגן ערך פון דעפּוטאט ראזמא־ריז, אין סיים פון דעפּוטאט ראזמא־ריז, אין ענטפער אויף דעם פּרעמיערס רעדע ביי דער עפענונג פון דער סיים סעסיע.

ראזמארין האט זיך פאר א וואוקס אין דער אידישער באפעלקערונג פון 623,386 זינט 1910, ווען אין ניר־יארק זיינען געווען 1,252,135 אידן, און א וואוקס פון 232,509 זינט 1920.

עס איז אויסגערעכנט געווארן, אז דער אידישער וואוקס פון דער באפעל־קערונג איז קלענער סיי פונם פּראָטעס־טאנטישן, און סיי פונם קאטוליש־שן. דעם גרעסטן וואוקס צייגן די פּראָ־טעסטאנטן.

—(::)—

טעג־טאג קומענדיקן זונטאג

מען בעט אונז צו מעלדן, אז דער נעפאלנטער טעג־טאג פון דער אידי־שער פאלקס־ביבליאטעק, וועט פארקו־מען אין דעם פריער באשטימטן טאג, זונטאג דעם 11טן אקטאבער.

אידיש. כאפּעלקערונג פון ניו-יארק נאענט צו צוויי מיליאָן

קאטוליש און פּראָטעס־טאנטישע באפעלקערונג גע־וואקסן מער ווי אידישע

ספּעצ. טעלעג. צו ד. א. וו. פון ״אינטא״

ניו־יארק, אקט. 6 (אינטא). — די אידישע באפעלקערונג פון דער שטאט ניו־יארק ציילט 1,875,521 נפשות, לויט סטאטיסטיק פארעפנטלאכט פון דר. וואלטער לערלאנד, עקזעקוטיווער סעקרעטאר פון דער אל־שטאטיקער צענזוס קאמיסיע.

דאס שטעלט מיט זיך פאר א וואוקס אין דער אידישער באפעלקערונג פון 623,386 זינט 1910, ווען אין ניו־יארק זיינען געווען 1,252,135 אידן, און א וואוקס פון 232,509 זינט 1920.

עס איז אויסגערעכנט געווארן, אז דער אידישער וואוקס פון דער באפעל־קערונג איז קלענער סיי פונם פּראָטעס־טאנטישן, און סיי פונם קאטוליש־שן. דעם גרעסטן וואוקס צייגן די פּראָ־טעסטאנטן.

—(::)—

טעג־טאג קומענדיקן זונטאג

מען בעט אונז צו מעלדן, אז דער נעפאלנטער טעג־טאג פון דער אידי־שער פאלקס־ביבליאטעק, וועט פארקו־מען אין דעם פריער באשטימטן טאג, זונטאג דעם 11טן אקטאבער.

באריכט אז הואווער וויל אָפּמעקן מלחמה חובות פאר אנטוואפענונג

סטראטפאָרד, אנט., אקט. 6. — ״די סטראטפאָרד ביקאן הערעלד״ האט נעכטן געמאלדן, אז פּרעזידענט הואָ־ווער וועט אפּרופן א קוילאכריקן טיש קאנפערענץ אין דער נאענטער צוקונפט און ער וועט אנבאָטן צו די בעל־חובות פון די פאראייניקטע שטאטן אז ער וועט אפּמעקן זייערע מלחמה חובות מיטן תנאי פון אבסאלוטער אנטוואָ־פענונג פון יענע פעלקער צוזאמען מיט דער פאראייניקטע שטאטן. די קלאנגען פון דער דאזיקער אינפארמאציע זיי־נען שטארק פארשפּרייט אין די פינאנ־ציעלע קרייזן, לויט א לאקאלן פינאנ־סיר.

ווען מען האט געפרעגט די לאקאלע באנקירן וועגן דעם דאזיקן ענין האבן זיי געענטפערט, אז עס ווערט אין אל־געמיין פארשטאנען, אז מען דערוואר־טעט איינציכן א וויכטיקע דערקלערונג פון פּרעזידענט הואווער בנוגע די מלי־חמה חובות צו די פאראייניקטע שטא־טען און אז עס איז ניט אויסגעשלאסן די מעגלאכקייט, אז די מלחמה חובות זאָלן אפּגעמעקט ווערן.

״די אינפארמאציע בנוגע פּרעזידענט הואווערס נערענק צו מאכן אזא פאר־שלאג איז געקומען צו דעם סטראט־פאָרדער פינאנסיר פון א גוט־באאווס־טער באנד פירמע, וועלכע האט זיך עס דערוואיסט פון אזא פּערזאָן, וואס איז זייער ראיעל און איז נאענט צו די אנ־געלעגענהייטן אין וואשינגטאָן״, זאגט די אויבנערמאנטע צייטונג.

״עמעס״ באקלאגט זיך אז אנטי-רעליגיעזער קאמפּיין אין קרימער אידישע קאָלאָניעס איז געווען א דורכפאל

(ספּעציעלע טעלעגראמע צו ״דאס אידישע וואָרט״ פון ״אינטא״)

מאסקווע, אקט. 6. (אינטא). — ״דער אנטי־רעליגיעזער קאמפּיין אין קרים די לעצטע יומים־נוראים איז געווען א מי־אוס׳ער דורכפאל״, — דערקלערט היינט דער ״עמעס״ אין א לייטארטיקל.

די צייטונג אנאליזירט געגען ווי די אידישע יום־טובים זיינען דורכגעגאנגען אין די קרימער־אידישע קאָלאָניעס, און באשולדיקט די אנטי־רעליג. קעמפער אין נאכלאָסיקייט. נאכדעם ווי זיי האבן געזעגן די רעליגיעזע אלטונג פון די קאָלאָניסטן ראש־השנה, זאגט די צייַ־טונג, האבן זיי נעדארפט אנגעמען די בעחערעריקע מיטלען ניט צו דערלאזן אז די זעלבע זאך זאָל זיך איבער׳חזר׳ן יום כפור אין סוכות, — אבער מיטן אויס־נאם פון לעקציעס ראש־השנה אין ארום א טוצן קאָלאָניעס, האבן די אנטי־רע־ליגיאָניסטן נארנישט ניט געטאָן.

דאס האט געפירט צו דעם, באקלאגט זיך די צייטונג, אז מיינינס זיינען אראנזשירט געווארן אין יעדער קאָלאָ־ניע, און אלע האבן באזוכט די מיינינס אינשלאָגנדיק אפילו פארזיצער פון דארפישע סאוועטן און פארזיצער פון קאָלעקטיוון.

געזעלשאפטלאכער קאלענדער

דינסטאג, אקט. 6

פאראוס. פון מיטער פאראיין פון ת״ת, 8.30 נ. מ., אין ת״ת.

מ. בלאשטיין ביי פּראָפּאָסקער פרויען פאר, 8.30 אוו., אין פּרץ אינסט.

אלגעס. פאראוס. פון מיטער פאר־איין פון א. ר. פ. ט. שול, 8.30 נ. מ., אין פרייהייט טעמפּל.

מיטוואך, אקט. 7

י. זיפער וועגן אויפגאבן פון דער אידישער שול, ביי מיטער פאראיין פון פּרץ־שול, 8.30 נ. מ., אין שול.

אלגעס. פאראוס. פון ליידים אקז. פון שטאט־קאמיטעט, 8.30 נ. מ., אין רומענישער שול, 46 טשארלס.

אלגעס. פאראוס. אין וואלן פון וואר־ליינער לאנדסמאנשאפט, 8.30 אוונט, אין גרויסער ת״ת.

ברידזש אין וויסט פון ליידים אקז. פון־מ. כ. קלייניק, 8.30 אוו., אין קלייניק דר. מערי קראפּארד ביי מיטער פאר־איין פון באלקס שול, וועגן קינדער קראקהייטן און די ווייטוועגדיקייט פון פעדעראלע אונטערזוכונגען, 8.30 אין פּרץ־אינסטיטוט.

דאנערשטאג, אקט. 8

פאראוס. פון מאקאראווער ליידיס סאס., 8 נ. מ., אין עטרת ישראל שול.

עפענונג פון אלע אוונט קורסן ביי איד. ארב. קולט. קלוב, 8.30 אוונט אין פּרץ־אינסטיטוט.

פרייטאג, אקטאבער 9

פראס. אסכארן ביי פארום פון איד. קולט. נעז.: ״די קולטורעלע אספּעקטן פון סאוו. רוסלאנד״, 8.30 אוונט, אין פּרץ־זאל.

ארב. פארז. ביי יונגט לינקע פּוע״צ 8.30 אוונט אין פּרץ־אינסטיטוט.

שבת, אקט. 10

טיי פון ארב. חילף נעז. פאר די עסטעוואנער סטרייקער, אין פרייהייט טעמפּל, 4 ביז שעפּט.

זונטאג, אקטאבער 11

״טעג־טאג״ פון פאלקס ביבליאטעק קאנצערט און בילד פון מוטער פאר־איין א. ר. פ. ט. שול אין פעלעס 8 אוו.

מ. בלאשטיין ביי אלגעס. פאראוס. פון ניקאלאיעווער חילף־פאראיין, 8.30 נ. מ., אין פרייהייט טעמפּל.

טיי פון מוטער פאראיין פון ת״ת ביי מרס. פ. מאס, 445 סאלטער סט. 2.30 ביז שעפּט.

אלגעס. פאראוס. פון היב. סיק בעג. סאסייטי, 2.30 נ. מ., אין ת״ת זאל.

טיי פאר מאונט כרמל קלינק ביי מרס. טשארמס, 220 דאפערין עוועי.

״ארץ־ישראל אוונט״ 8.30 נ.מ., אין ציון זאל, פראג. א״י גרופּ פון העסטרין ארב. פאראוס. ביי איד. ארב. קולט. קלוב, 2.30 נ.מ., אין פּרץ אינסטיטוט

מאנטאג, אקטאבער 12

״ברידזש״ ביי מיוטשועל אייד סאס. 8.30 נ.מ., אין פאלקס שול.

ליינן קרייז פון מוטער פאר. פּרץ שול, 2.30 נ.מ., ביי מרס. פארטנאוו, 384 באראוס עווע.

דינסטאג, אקטאבער 13

מ. בלאשטיין: ״פּסיכאָאנאליז און אונזערע קינדער״, ביי פאראזאמלונג פון מוטער פאראיין פון א. ר. פ. ט. שול, 8.30 אוונט אין פרייהייט טעמפּל.

מיטוואך, אקט. 14

ערשטע פון סעזאן טיי פון וופּג הד־סה ביי מרס. ד. פריד, 232 גארפילד סט., 2.30 ביז שעפּט.

זונטאג, אקטאבער 18

קאנצערט און בילד אין פעלעס טע־אטער, 8.30 אוונט, אונטער אויפזיכט פון מוטער פאראיין פון פּרץ־שול.

טיי פון כנסת־ישראל, סיסטערהוד ביי מרס. וועריער, 661 מאניטאבא עוו

באר. און וואלן ביי מאנ. פרי לאאז, 10.30 פרי, אין 239 מאניטאבא עווע.

וו. אייוועגס ביי פארום פון ארב. רינג 3 נ.מ., אין פרייהייט טעמפּל. טעמע: ״האלט עס איצט ביי צוזאמענברוך פון ציוויליזאציע?״

א פּספּעציעלע זיצונג פון סיטי קאונ־סיל וועגן דער קליידונג פראגע וועט פארקומען מארגן (מיטוואך).

״עמעס״ באקלאגט זיך אז אנטי-רעליגיעזער קאמפּיין אין קרימער אידישע קאָלאָניעס איז געווען א דורכפאל

(ספּעציעלע טעלעגראמע צו ״דאס אידישע וואָרט״ פון ״אינטא״)

מאסקווע, אקט. 6. (אינטא). — ״דער אנטי־רעליגיעזער קאמפּיין אין קרים די לעצטע יומים־נוראים איז געווען א מי־אוס׳ער דורכפאל״, — דערקלערט היינט דער ״עמעס״ אין א לייטארטיקל.

די צייטונג אנאליזירט געגען ווי די אידישע יום־טובים זיינען דורכגעגאנגען אין די קרימער־אידישע קאָלאָניעס, און באשולדיקט די אנטי־רעליג. קעמפער אין נאכלאָסיקייט. נאכדעם ווי זיי האבן געזעגן די רעליגיעזע אלטונג פון די קאָלאָניסטן ראש־השנה, זאגט די צייַ־טונג, האבן זיי נעדארפט אנגעמען די בעחערעריקע מיטלען ניט צו דערלאזן אז די זעלבע זאך זאָל זיך איבער׳חזר׳ן יום כפור אין סוכות, — אבער מיטן אויס־נאם פון לעקציעס ראש־השנה אין ארום א טוצן קאָלאָניעס, האבן די אנטי־רע־ליגיאָניסטן נארנישט ניט געטאָן.

דאס האט געפירט צו דעם, באקלאגט זיך די צייטונג, אז מיינינס זיינען אראנזשירט געווארן אין יעדער קאָלאָ־ניע, און אלע האבן באזוכט די מיינינס אינשלאָגנדיק אפילו פארזיצער פון

סאוועט רעגירונג רע־ארגאניזירט טראנס־פּארט סיסטעם

מאסקווע, אקט. 5. — מאיסיי בור־ביימאוויטש, קאמיסאר פון קאמונעקאָ־ציע און טראנספּארט, אין באזייטיקט געווארן פון זיין פּאסטן, און אויף זיין אָרט אין באשטימט־געווארן ניקאלאי אנדרייעוו, קאמיסאר פון ארבעטער און פּויערס אינספּעקציע.

די אינספּעקציע פונם 5־יאריקן פּלאן האט געצייגט, אז די טראנספּארטאציע אין פארבליבן הינטערשטעליק, וואס האט געשאדט אין פארשיידענע הינ־זיכטן דער דערפאלג פונם פּלאן בכלל. בובימאוויטש איז דערפאר איצט באַ־זייטיקט געווארן פונם פּאסטן, און א גרינדלאכע רעאָרגאניזאציע פון דעם גאנצן טראנספּארטאציע סיסטעם אין לאנד ווערט איצט דערווארטעט אונ־טער דעם אויפזיכט פונם נייעם קאמי־סאר.

—(::)—

צו גאסט אין שטאט

מר. ס. שאר, פון מאסקאטון, גע־פינט זיך איצט אין ווינניפּעג צוזאַ־מען מיט זיין פרוי און טאכטער. זיי זיינען דאָ געווען די מחותנים ביי דער חתונה פון מר. הערי אטרובין און מיס עסי באקסטער, פון טאראנטא, וואס איז פארגעקומען זונטאג אונטג.

ביי דער חתונה זיינען אנוועזנד גע־ווען דעם חתנ׳ס עלטערן מר. און מרס. אטרובין און מר. און מרס. אט־רובין, פון אוירל נדרי. דער חתנ׳ס חיים איז אין קיטשענער, אנטעריאָ.

פּלאנעווען אויסצומיילן קליידער צו נויטבאדערפטיקע ארבעטסלאזע

די מוניציפּאלע ארבעטסלאזיקייט קאמיסיע, אונטער דער פארזיצערשאפט פון אלד. מעיבענק, איז אויף איר נעכ־טיקער זיצונג געקומען צום באשלוס, אז נויטווענדיקע קליידונג ארטיקלען וועלן מיט אויסגעטיילט ווערן צו אר־בעטסלאזע אין דרינגנדיקע פאלן. די פעדעראלע רעגירונג טיילט אויס קליי־דער בלויז צו די געליטענע פארמערס, אבער ניט צו שטאטיקע ארבעטסלאזע. אזוי אזא די שטאט אליין וועט עס מיט־זאָן טאָן.

טעלעפאָנירט 52 213

אויב איר ווילט פארקויפן נייע זאכן, אלטע זאכן א ביזנעס, א הויז, אויב איר זוכט א שטעלע, א״ער איר דארפט א מענשן״ — די ״וואנט עדס״ אין ״דאס אידישע וואָרט״ ברייגנען רעזולי־טאטן — און קאסטן ביליק.

פּאָליציסט און באנדיט נעטראָפן פון קוילן אין ביינאכטיקער שיסע־ריי אין דאפין, מאנ.

דאפין, מאנ., אקט. 5. — ערנעסט בענעט, א צייטונגס־ליפערנאכט פאר ליציסט דא, איז ערנסט פארוואונדעט געווארן אין א שיסעריי צווישן אים און א פּייערקאסע אין טראק אריין. ער האט זיי געהייסן שטיין שטיל און אויפהויבן די הענט. איינער האט גע־פאלגט, אבער דער צווייטער האט ארויסגעצאפּט א רעוואלווער און אויסגעשאסן, טרעפנדיק דעם פאליי־ציסט אין בויכס.

בענעט איז געפאלן, אבער לייגנדיק האט ער געעפנט א שיסעריי אויף די באנדיטן. ער האט געזעען ווי איינער פון די צוויי אין אראפּעפאלן פון טראק, קאנטיק געטראפן פון א קויל. דער צווייטער באנדיט האט אבער בענעגנטערט מיט א שיסעריי, טרעפנ־דיק דעם פּאליציסט אין רוקן. ער איז געבליבן ליגן, אבער איידער ער איז אריינגעפאלן אין א באוואוסטלאזן צושטאנד, האט ער באמערקט ווי דער באנדיט האט אריינגעלייגט זיין פאר־וואנדרטן חבר אין טראק און האט זיך אפּגעטראגן, מיטנעמענדיק די פייערקאסע.

די פּאליציי פאלגט נאך די שפּורן פון די באנדיטן.

פאר געהאלטן אפן זיינע אויגן. ער האט באמערקט א טראק ביי ווואר־רענס פול רום צוגעפירט צו דער חינ־טערטיר, און צוויי מענער האבן א פייערקאסע אין טראק אריין. ער האט זיי געהייסן שטיין שטיל און אויפהויבן די הענט. איינער האט גע־פאלגט, אבער דער צווייטער האט ארויסגעצאפּט א רעוואלווער און אויסגעשאסן, טרעפנדיק דעם פּאליי־ציסט אין בויכס.

בענעט איז געפאלן, אבער ליינדיק האט ער געעפנט א שיסעריי אויף די באנדיטן. ער האט געזעען ווי איינער פון די צוויי אין אראפּעפאלן פון טראק, קאנטיק געטראפן פון א קויל. דער צווייטער באנדיט האט אבער בענעגנטערט מיט א שיסעריי, טרעפנ־דיק דעם פּאליציסט אין רוקן. ער איז געבליבן ליגן, אבער איידער ער איז אריינגעפאלן אין א באוואוסטלאזן צושטאנד, האט ער באמערקט ווי דער באנדיט האט אריינגעלייגט זיין פאר־וואנדרטן חבר אין טראק און האט זיך אפּגעטראגן, מיטנעמענדיק די פייערקאסע.

דאס שטעלט אויס לעצטנס געליטן פון א גאנצער סעריע רויבערייען און גנבות, און דער פּאליציסט האט דער־ווי ווי עס זעט אויס, האט סער הער־בערט סעמועל צוגעשטימט צו דער דאזיקער פאראנאס. פרעמיער מאקדאָ־נאלד האט פריער אין טאג באזוסט לאיד דישארדזש, און עס איז געווען באריכטעט, אז דער ליבעראלער פירער האט זיך ארויסגעזאגט קעגן באלדיקע וואלן, אויב דאס זאָל זיין ריכטיק, קאן עס מיינען אז דער שפּאלטונג אין די ליבעראלע רייען.

עס איז דערווייל ניט באקאנט, וואס פאר א שטעלונג עס וועט גענומען ווער־דען אין די וואלן פון דער קאאליציע בנוגע דער טאריפן פראגע. מען גלויבט אבער, אז די שטעלונג וועט זיין אזא, אז אלע מיטגלידער פון קאבינעט זאָלן

(שלוס אויף לעצטער זייט)

פּרוכט און גרינצייג ווערט געשיקט צו געליטענע סאסק. פארמערס

טאראנטא, אנט., אקט. 6. — פּראָטעסטאנטישע קאנצערן פון ווינניפּעג, סאסק. עס איז אויף וואנאנען מיט פרוכט און גרינצייג־פּנגקטליך געווארן א וואנען עסנווארג ווערן געלאדן פון פארשידענע פונקטן אין אנעראיד, סאסק., וואו עס איז ניט אין אנטעריא און וועלן אפּגעשיקט געווען קיין בערעטעניש פונם יאר נאך אנאנד, סיפּארט האט ביינעשטייערט דער קאלאד פּראָדוקט פאר מעקאר־סאס., און פאנגמאן, סאסק., קרינגס א קאלאד פרישע גרינצייג פון סס. טאַ־טשעווא.

דער ערשטער וואנאן געלאדן מיט גרינצייג אין ווינניפּעג, אנטעריאָ, איז שוין אנגענומען קיין בעטחאן, סאסק. דער ערשטער וואנאן מיט עפּל פון קע־לאנא, בריטיש קאלומביא, איז אפּגע־שיקט געווארן קיין קינגאיד, סאסק. און א צווייטער וואנאן איז אויפן וועג

פּאָליציסט און באנדיט נעטראָפן פון קוילן אין ביינאכטיקער שיסע־ריי אין דאפין, מאנ.

כינע קאן ניט שאפן קיין פאר־אייניקטן פראָנט קעגן יאפאן

האנג־קאנג, אקט. 6. — כאטש אין קאנטאן און אין די נעבנגט פון האנג־קאנג איז אלץ געווען רואיק די לעצטע טעג, און יאפּאנעזער וואס זיינען אנטלאפן פון זייערע היימען קערן זיך אום צוריק, איז אבער די אנטי־יאפּאנעזישע שטימונג דא זייער שטארק, און קאנטאנער סטודענטן פירן אקטיוו אן א באיקאט פון יאַ־פּאנעזישע סחורות.

ניט נעקוקט אבער אויף דער שנאה צו יאפּאן וואס פאראייניקט אלע כי־נעזער, איז עס אבער ניט געלונגען דערווייל צו שאפן א פאראייניקטן כינעזישן פראָנט קעגן יאפּאן. די פאר־האנדלונגען צווישן נאנקינער רעגי־רונג און די קאנטאנער רעבעלן האבן זיך פארענדיקט מיט גארנישט, נאכ־דעם ווי פּרעזידענט טשיאנג קאי־שעק האט אויף דער הויפּט פעדע־רונג פון קאנטאן, אז ער זאָל רעזיג־נירן, געענטפערט, אז די פראגע פון זיין רעזיגנאציע וויל ער איבערלאזן

יאפּאן שיקט קריג-שיפן אין כינעזישע ווואסערן

שאנכאי, אקט. 6. — צוויי יאפּאַ־נעזישע צעשטערער זיינען אנגעקומען אהער און נאך צוויי זיינען אויפן וועג צו פארשטארקן די יאפּאנעזישע שיפן אויפן יאנגצע טייך. וועלכע זיי־נען ארויסגעשיקט געווארן צו באשיצן די יאפּאנעזער איינוואוינער ביי די בערגען פונם טייך.

פאר די לעצטע צוויי וואכן, זיינט עס אזוי אויסגעבראכן דער צוואמענ־שטויס צווישן יאפּאן און כינע תאלי־טען יאפּאנעזער אין איין לויפן פון דער כינעזישער פּראָווינץ אין די גרעסערע שטעט, וואו זיי קאנען דער־ווארטן שוץ פון די קאנסולאטן. די לעצטע טעג איז דער ראיקער גע־לויף געווארן שטארקער.

די שטימונג איז באזונדערס אנ־געשטריינגט אינם יאנגצע טאל.

פּרעמיער מאקדאנאלד ווארנט אז אנדערע לענדער מוזן אויפגעבן דעמאָקראטיע

״אנדערע לענדער מוזן אויפגעבן דעמאָקראטיע״ — מאקדאנאלד

לאנדאן, אקט. 6. — דער בריטישער קאבינעט, אויף זיין זיצונג לעצטן אוונט, האט איינשטימיג באשלאָסן אויפצולייזן דעם פארלאמענט און פאר־רופן נייע וואלן. — ווי עס איז באקאנט געווארן פון אבסאלוט ראיעלע קוואלן, כאטש קיין אפיציעלער אנאנס וועגן דעם, ווערט דערווארטעט, וועט ביז היינט ביי־טאג ניט ארויסגעגעבן ווערן.

דער קאבינעט, ווערט באריכטעט, האט אנגענומען פּרעמיער מאקדאנאלדס פּראָיעקט פון א מאניפעסט צו די ווייַ־לער, וואס וועט היינט פאר עפנטלאכט ווערן אין נאמען פון דער נאציאנאלער רעגירונג, וואס וועט קומען האנט אין האנט מיט א מיטגלידער פון קאבינעט אלס דער ארבע־טער אפּאָזיציע, אונטער מאקדאנאלדס פּיר־ערשאפט.

פּרעמיער מאקדאנאלד ווארנט אז אנדערע לענדער מוזן אויפגעבן דעמאָקראטיע

״אנדערע לענדער מוזן אויפגעבן דעמאָקראטיע״ — מאקדאנאלד

יעדע פארם פון רעגירונג איז אין א גרויסע מאס דיקטאטארישע, אפילו ווען זי איז פארמירט לויט די סאמע פּראָגרעסיווסטע דעמאָקראטישע מע־טאדן.

א רעגירונג פרעגט ניט אן קיין פאלק וועגן יעדן געזעץ וואס זי וויל דורכפירן, און באלד ווי זי באקומט די מאכט, טוט זי פאר יארן לאנג, אויב זי האט נאר א עפעטש מערהייט אין פארלאמענט, דאס וואס זי פארשטייט.

אפילו די פארלאמענטארישע פּראָ־צעדורע איז ווייט ניט קיין געוונדייטע גאראנטיע פאר דעמאָקראטיע. דער פּרע מיער מיניסטער, אויב ער איז נאר א שטארקע פערזענלאכקייט, צווינגט גע־וויינלעך זיינע מיינונגען ארויף צו־ערשט אויף זיינע מיניסטאָרן, דערנאָך אויף די פארלאמענט מיטגלידער פון זיין פארטיי, און דורך זיי אויסן לאנד.

אבער וואס ס׳איז אמעריקאנישן אין א דעמאָקראטישן רעזולט איז, אז עס גיט פולע פרייהייט פון קרי־טיק צו די קענער פון דער רעגירונג און פרייהייט פון פראפאגאנדע צו מיר־דערהייט גרופּן בכלל.

די קאנסטיטוציע גאראנטירט אזוי דער מינדערהייט די מעגלאכקייט צו ווערן א מערהייט, אויב נאר זי קאן אויערצייגן די מערה